စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

တောင်သူနည်းပညာဆွေးနွေးပွဲ

သိုး/ဆိတ်မွေးမြူရေးနှင့် ကပ်ပါးရောဂါအန္တရာယ်

ဒေါက်တာဆောဘောမ်
မွေးမြူရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ရက်စွဲ။ ၂၄-၂-၂၀၂၄

နေရာ။ စိုက်သု၊ ရေဆင်း

ဆွေးနွေးတင်ပြမည့်အကြောင်းအရာများ

- သိုး/ဆိတ် မွေးမြူရေးနှင့် ဖြစ်ပွားတတ်သည့် သန်ကောင်ရောဂါ
- ကပ်ပါးရောဂါလက္ခဏာများ
- ရောဂါကူးစက်ခြင်း
- ကာကွယ်ကုသခြင်း

ဆိတ်မွေးမြူရေး

- ကျေးလက်နေပြည်သူများအတွက် အရင်း အနှီးအနည်းဆုံးနှင့် မိသားစုဝင်ငွေ ရရှိစေသည့်လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်
- ၂၀၂၁ ခုနှစ်စာရင်းဇယားများအရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ သိုး/ဆိတ်ကောင်ရေ၂.၅ သန်းရှိ
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဓိကဆိတ် (၃)မျိုးမှာ-ထိန်စမ်း၊ ဂျိတ်နီနှင့် ဝေသာလီဆိတ်မျိုး

ထိန်စမ်း

ဂျိတ်နီ

ဝေသာလီ

သန်ကောင်ရောဂါဆိုသည်မှာ-

- ကပ်ပါးပိုးများဖြစ်
- လက်ခံကောင်၏ အစာအာဟာရကို ခိုးယူစားသောက်
- ဖြည်းဖြည်းချင်းဒုက္ခပေး

သိုး/ဆိတ်များတွင် အဖြစ်များသည့်သန်ကောင်များ

အဆုတ်သန်ကောင်

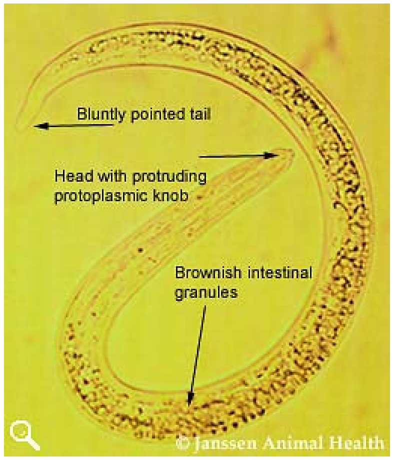

အစာအိမ်သန်ကောင်

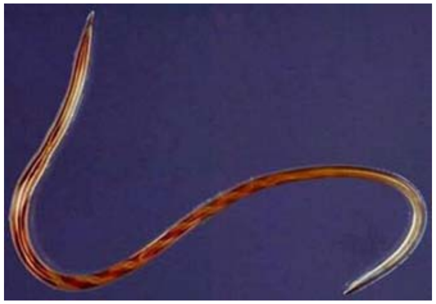

အသည်းသန်ကောင်
(ဆစ်သန်ပြား)

အစာအိမ်/အူလမ်းကြောင်းသန်ကောင်
(ဆစ်သန်ပြား)

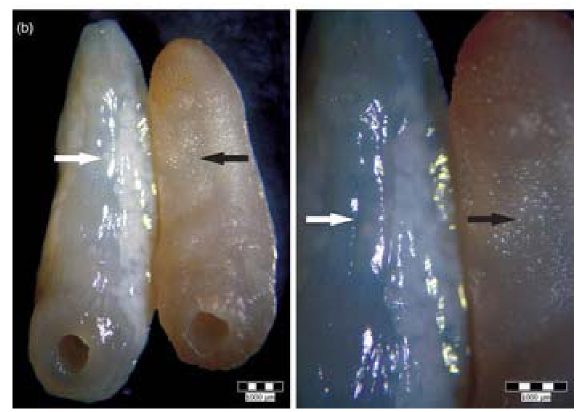

အဆုတ်သန်ကောင်၏ ဘဝစက်ဝန်း

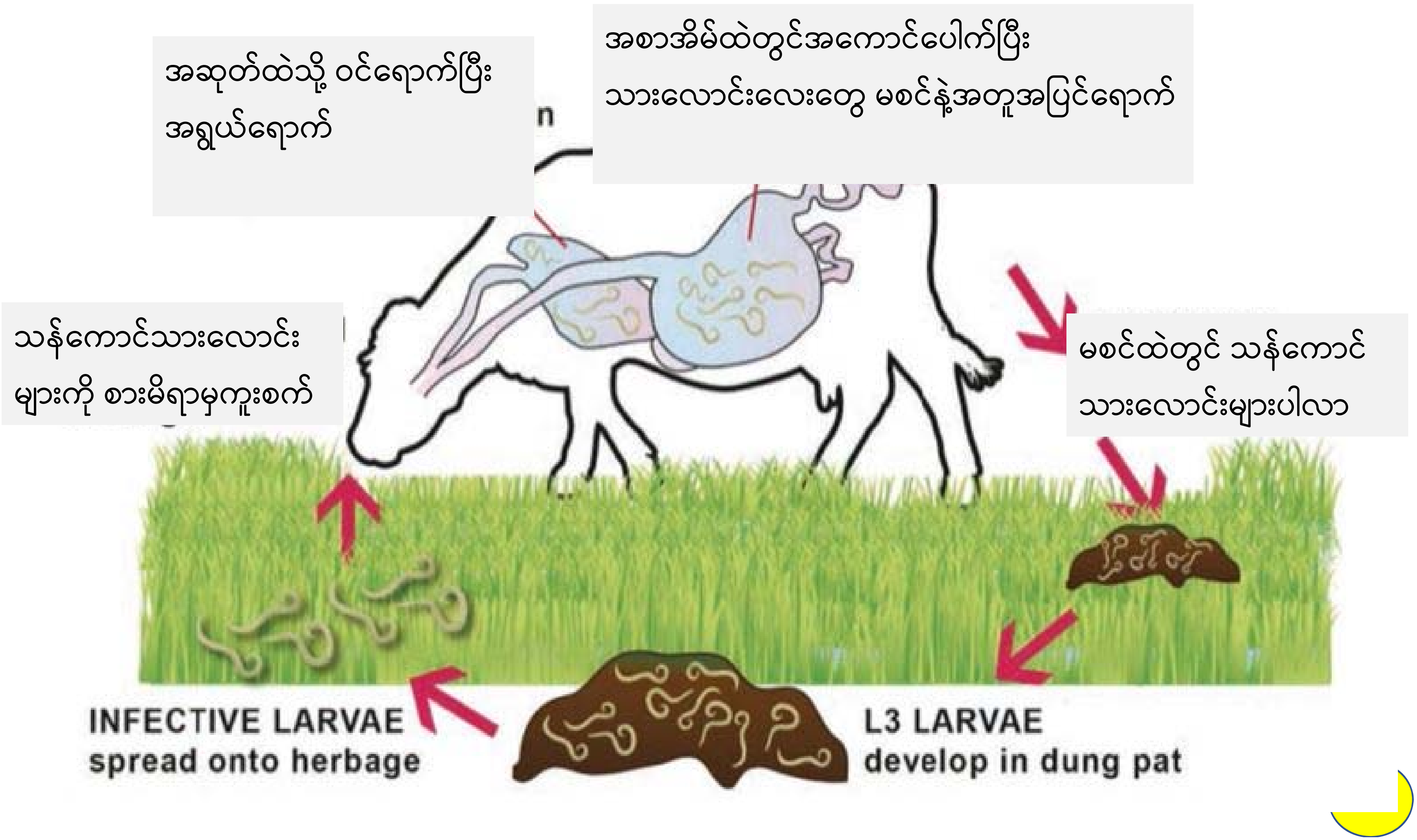

အစာအိမ်သန်ကောင်၏ ဘဝစက်ဝန်း

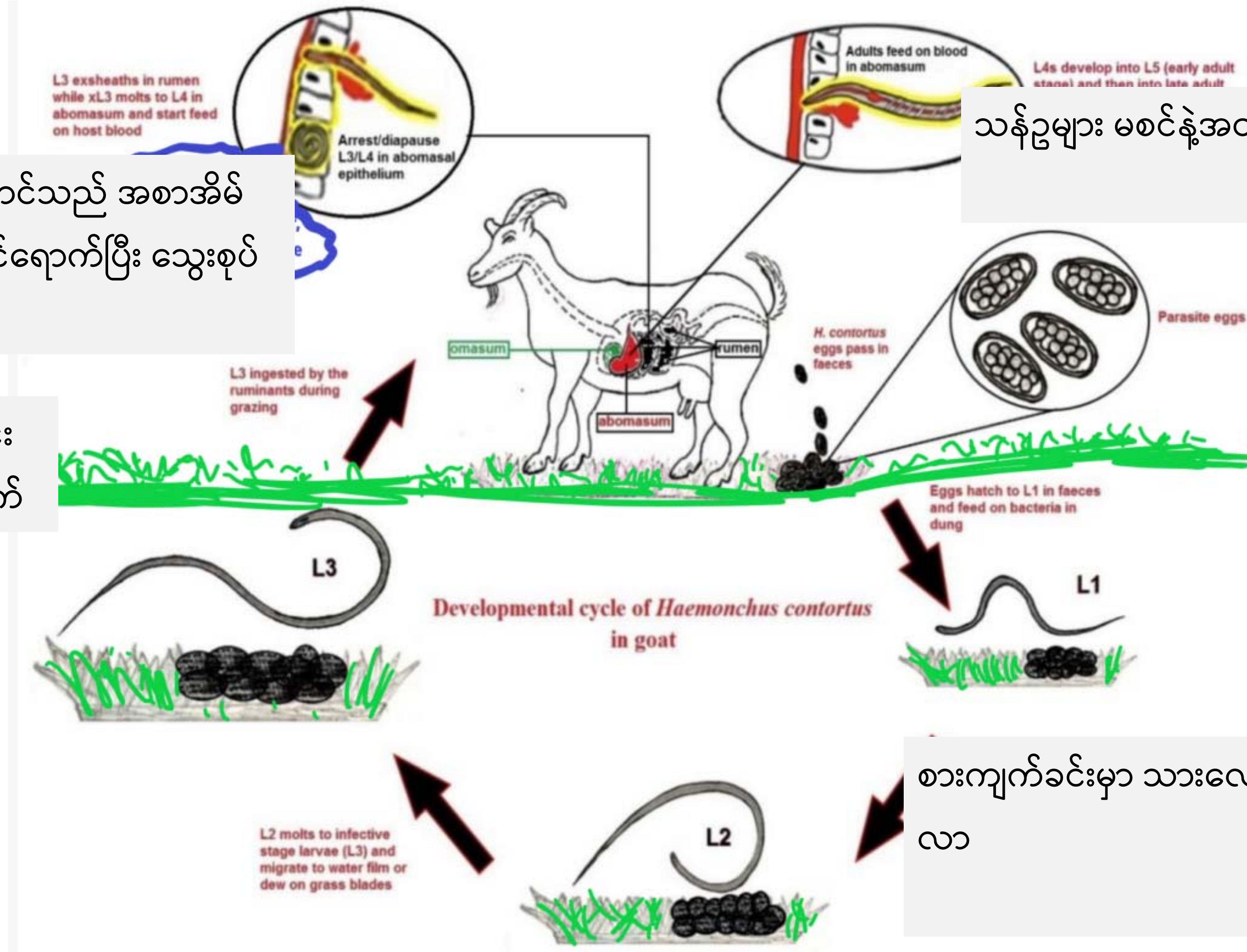

သန်ကောင်သည် အစာအိမ် ထဲသို့ ဝင်ရောက်ပြီး သွေးစုပ်

သန်ဥများ မစင်နဲ့အတူအပြင်ရောက်

သန်ကောင် သားလောင်း တွေကို စားမိရာမှကူးစက်

စားကျက်ခင်းမှာ သားလောင်းပေါက် လာ

အသည်းသန်ကောင်၏ ဘဝစက်ဝန်း

အစာအိမ်/အူလမ်းကြောင်းသန်ကောင်၏ ဘဝစက်ဝန်း (ဆစ်သန်ပြား)

အသည်းသန်ကောင်နှင့် ဘဝစက်ဝန်းတူ

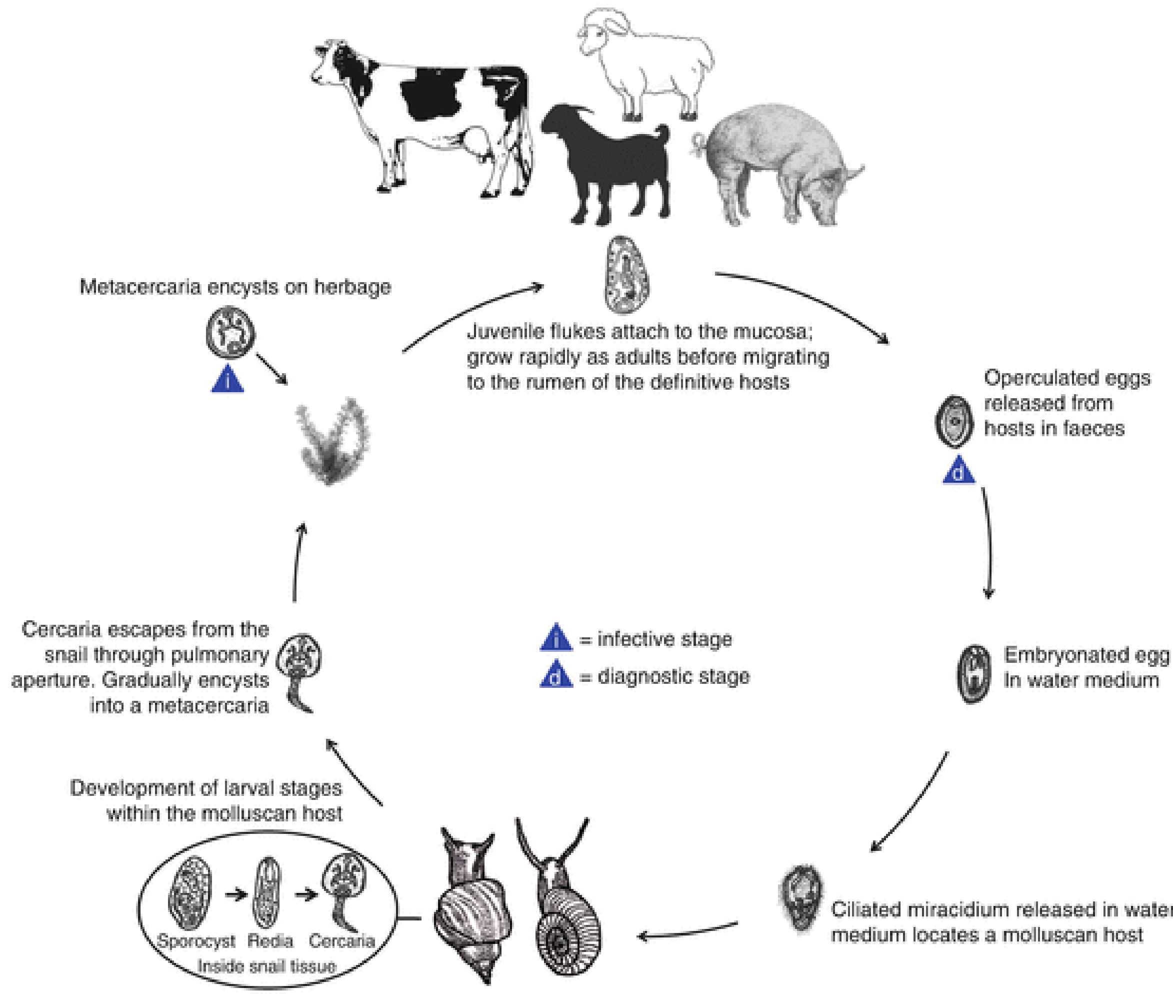

အစာအိမ်/အူလမ်းကြောင်းသန်ကောင်

သန်ပြားကောင်

အရေးကြီးသည့် အခြားကပ်ပါးများ

ကောက်စီ ကပ်ပါးပိုး

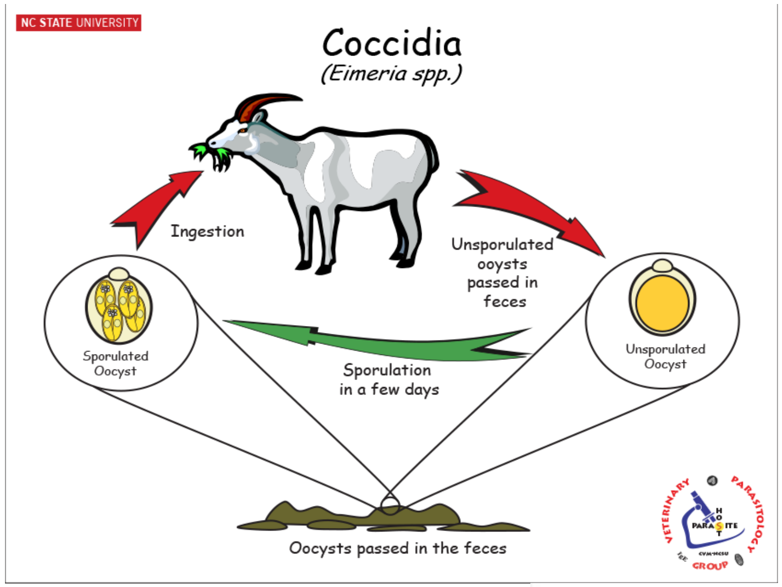

နှာခေါင်းယင်ကောင်

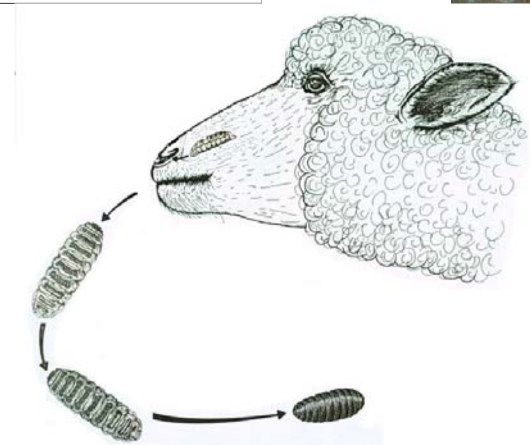

ဘယ်လိုလက္ခဏာတွေပြတတ်သလဲ

- ✓ ကိုယ်အလေးချိန်ကျဆင်းခြင်း
- ✓ ဝမ်းပျက်၊ဝမ်းလျှောခြင်း
- ✓ သွေးအားနည်းခြင်း- မျက်ခွံအတွင်းအရောင်ဖျော့ခြင်း
- ✓ မေးစေ့အောက်ရေအိတ်ဖြစ်လာခြင်း (ရေဖျင်းစွဲ)
- ✓ ပိန်ချုံးအားနည်းလာခြင်း
- ✓ သေဆုံးခြင်း

Hae
Severe anen

မေးစေ့အောက် ရေအိတ်တည်ခြင်း

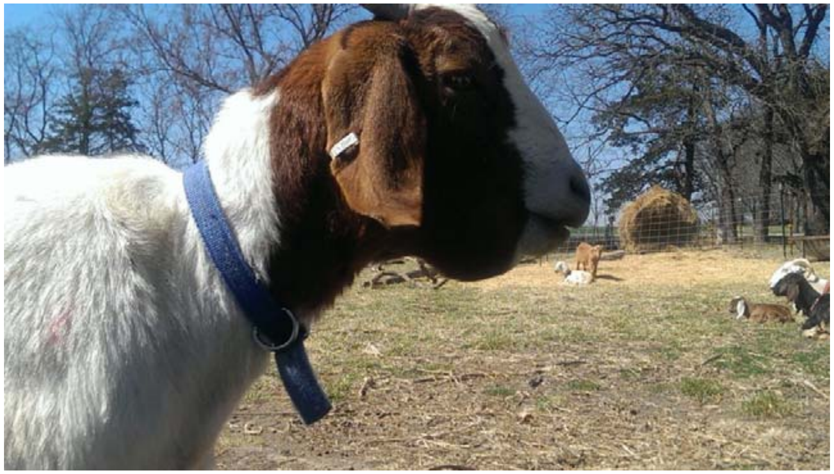

အစာအိမ်သန်ကောင်ရောဂါလက္ခဏာ

အင်းလေးကန်နှင့် ရေဆင်းဆည်တို့တွင်
လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့သည့် ရေချိုခရု(၁၁)မျိုးနှင့်
၎င်းတို့သယ်ဆောင်ထားသည့်
Cercaria ကပ်ပါးသားလောင်း (၈)မျိုး

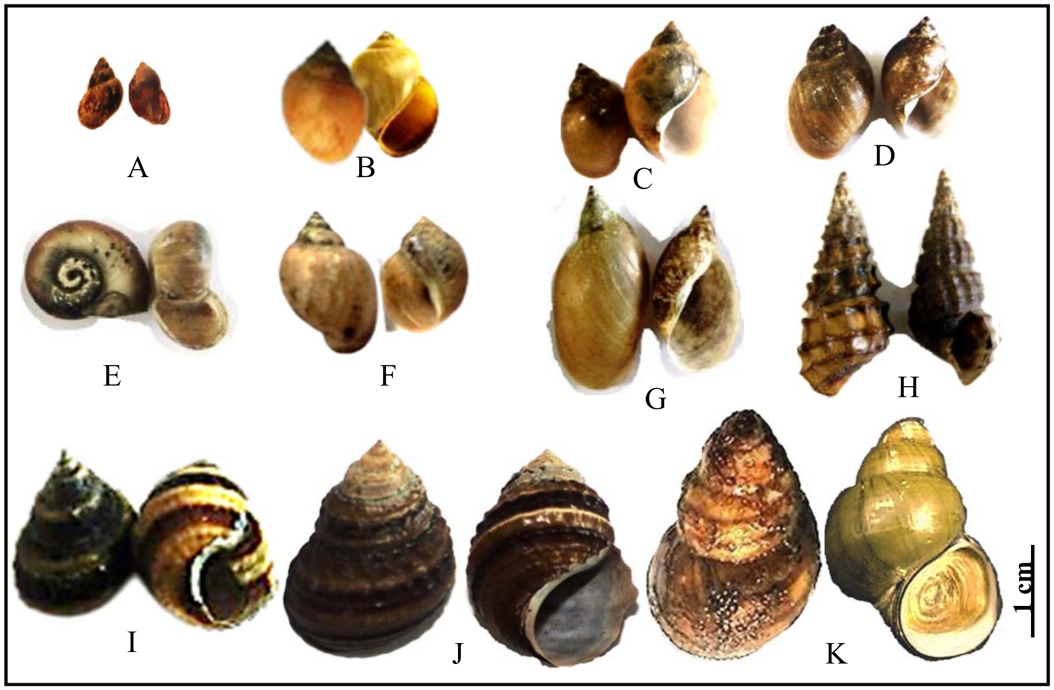

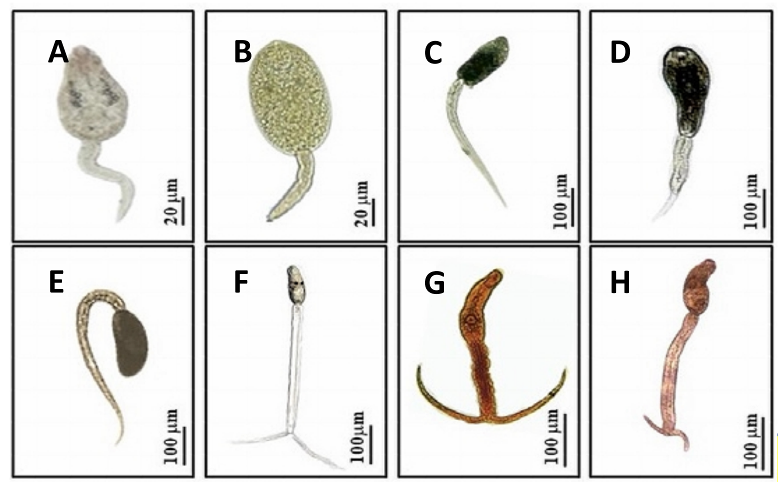

Bawm et al., 2022

ဘယ်လိုအချိန်မှာကူးတတ်သလဲ

- ✓ ရာသီအကူးအပြောင်း
- ✓ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ချိန်
- ✓ မိုးရာသီ- စဉ်ဆက်မပြတ်စိုစွတ်ချိန်
- ✓ မှက်၊ခြင်၊ယင်နှင့် ခရုပေါ်များချိန်
- ✓ အာဟာရချို့တဲ့ချိန်
- ✓ ကိုယ်ခံအားနည်းချိန်
- ✓ တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်း- ခရီးပန်းချိန်

ဘယ်လိုကာကွယ်ကုသလို့ရသလဲ

- ✓ ရာသီအကူးအပြောင်းဂရုစိုက်ရန်
- ✓ မိုးရာသီ- မှက်၊ ခြင်၊ ယင်နှင့် ခရုပေါ်များချိန်ဂရုစိုက်ရန်
- ✓ အာဟာရချို့တဲ့မှုမဖြစ်အောင်ဂရုစိုက်ရန်
- ✓ ခြံတွင် ကျပ်တည်းနေအောင်မထားရန်
- ✓ ခြံသန့်ရှင်းရေးကို အထူးဂရုစိုက်ရန်
- ✓ စားကျက်ခင်းစီမံခန့်ခွဲမှု
- ✓ ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုး
- ✓ သန်ချဆေးပုံမှန်တိုက်ရန်
- ✓ နားလည်သည့် တိရစ္ဆာန်ကုဆရာဝန်နှင့်တိုင်ပင်ရန် (ထိုးဆေးတစ်မျိုးတည်းဖြင့် သန်ကောင်မျိုးစုံကို မကုသနိုင်ပါ)

မွေးမြူရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ကပ်ပါးကုသဆေးပါ အာဟာရဖြည့်စွက်တုံးများကို
သိုးနှင့်ဆိတ်တို့တွင် သုတေသနပြုလုပ်လျက်ရှိ

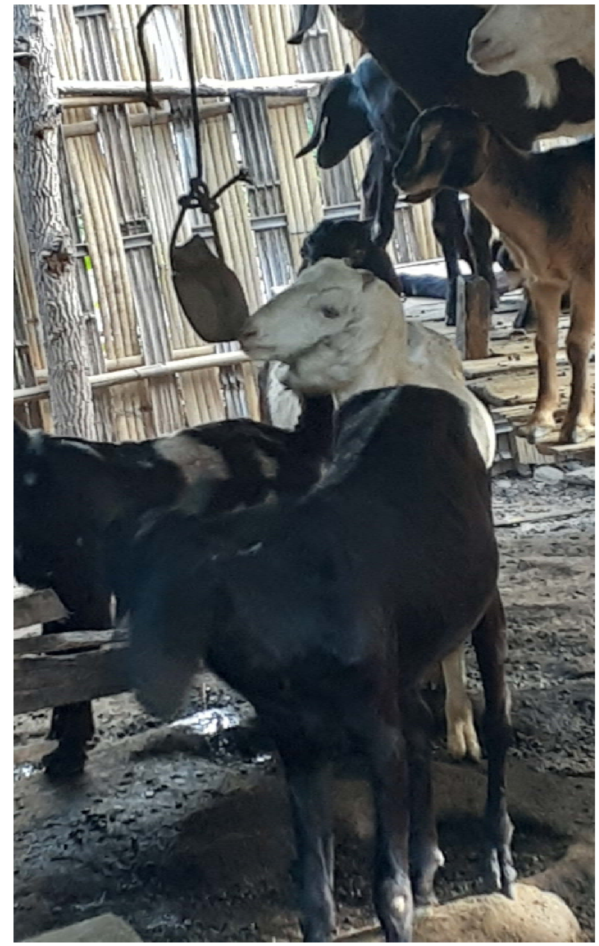

တနိုင်တပိုင်မွေးမြူရေးအောင်မြင်ဖို့ ကပ်ပါးပိုးနှင့် အင်းဆက်ပိုးများကာကွယ်နှိမ်နင်းစို့